

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •



77. ÅRGANG

20. NOVEMBER 1965

A V I N N H O L D E T :
DEN «NAIVE» KIRKE (LEDER) - JØDEHAT ER SYND - RIKE-
LIG UTENLANDS-NYTT - BLIKK PÅ TIDEN - FILM - JENKA
I AKERSVEIEN - VATIKANETS FINANSER - LITTERATUR

NR
22

NESTE NUMMER UTKOMMER 4. DESEMBER 1965

AV KIRKENS LIV

Uken 21.—27. nov.

24. og SISTE SØNDAG EFTER PINSE

Epistel: Kol. 1, 9—14

Evangelium: Matt. 24, 15—35

Med denne søndagen ebber kirkeåret ut, og vi ser atter engang tilbake på en syklus av liturgiske høytider, ja, mer enn det — en vandring med Kristus fra vugge til grav, oppstandelse og himmelfart. Gjennom trefoldighetstiden «det festløse halvår» har vi fått del i hans belæring om hvordan vi skal leve som kristne. Det er en forpliktende vandring — «vi holder ikke opp med å be for dere» sier Paulus i dagens epistel, «at dere kan vandre verdig for Herren til velbehag i alt, så dere bærer frukt og vokser i all god gjerning ved kunnskapen om Gud. Han som fridde oss ut av mørkets makt og satte oss over i sin elskede sønns rike».

Om Sønnens komme beretter dagens evangelium oss — en rystende skildring der Jesus forutsier Jerusalems ødeleggelse og sin egen gjenkomst. Da solen og månen skal formørkes, stjernene falle ned fra himmelen og himmelkreftene rakes. Det skal være resultatet av at urettferdigheten har tatt overhånd og kjærligheten blitt kald hos de fleste, sier Jesus. Men de som holder ut til enden skal bli frelst, og det kristne håp ligger i konklusjonen: «Himmel og jord skal forgå, men mine ord skal ingenlunde forgå».

MANDAG: *Cecilia*, jomfru og martyr. En av Kirkens første kjente helgenskikkelser. Hun er vernehelgen for kirkemusikk og sang. († ca. 230)

TIRSDAG: *Clemens I*, pave og martyr. Apostelen Peters tredje efterfølger som biskop av Rom. Forvist og drept under keiser Trajan.

ONSDAG: *Johannes av Korset*, prest og kirkelærer. Sammen med Teresa av Avila reformerte han karmelitterordenen under megen motstand. Han er en av Kirkens største mystikere. († 1591)

TORS DAG: *Katarina av Alexandria*, jomfru og martyr. Drept, for å ha bekjent den kristne tro under keiser Maximinus.

Uken 28. nov.—4. des.

FØRSTE SØNDAG I ADVENT.

Epistel: Rom. 13, 11—14

Evangelium: Luk. 21, 25—33

Kirkeåret begynner hvor det slapp forrige søndag. Idag får vi Lukas versjon av Jesu gjenkomst, men han gir beretningen en lysere tone enn Matteus — den er mer håpet om den nye verdens komme enn denne verdens undergang. Hele adventstiden er en venten på Jesu komme — påny skal vi føres inn til inkarnasjonens mysterium — Guds Sønn som har tatt bolig iblant oss. Men samtidig lever vi 2000 år etter Kristi fødsel, og vår forventning er også den eskatologiske — Jesu komme som vi hører det i dagens evangelium.

«La oss derfor avlegge mørkets gjerninger og ikle oss lysets våpen» sier Paulus oss idag. Måtte adventstiden bli en fornyelsens tid for oss, slik at vi forbereder våre hjerter til å ta imot vår Herre og Frelser.

MANDAG og ONSDAG er feriedager denne uke.

TIRSDAG: *Andreas*, apostel. Det var Andreas som førte sin bror Simon til Jesus med ordene: «Vi har funnet Messias». Senere finner vi ham trofast i disippelflokken, og efter Jesu død fører tradisjonen ham til Grekenland hvor han led martyrdøden i Patros, korsfestet som sin Herre.

TORS DAG: *Bibiana*, jomfru og martyr, en av de syv tusen som Julian den frafalne antas å ha drept i sin keisertid.

FREDAG: *Franciscus Xavier*, bekjenner. Kirkens største misjonær efter Paulus og de katolske misjoners beskytter. Indias apostel, og med Ignatius av Loyola en av de store helgener fra jesuitt-ordenens eldste tid.

LØRDAG: *Peter Chrysologus*, biskop av Ravenna og kirkelærer. († ca. 450)

FREDAG: *Sylvester*, abbed. Grunnlegger av en munkeorden. († 1267)

LØRDAG: *Jomfru Marias lørdagsmesse*.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00 9.45 og 19.00	11.00
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	9.30	—
<i>Lunden kapell</i> , Trondheimsveien 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , Christies gt. 16, tlf. 15 410	8.00 9.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 56 245	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelenstgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannstgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romerikstgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 3388	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverres gt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O. Haraldssonstgt. 49, tlf. 53765	17.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningstgt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsstgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 671	8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 671	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 2779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 7558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94. Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eystein kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31.VIII (St. Elisabeth Istitutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Hallvard Rieber-Mohn (ansvarshavende) og Åge Rønning.

Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo 3.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo.

Kontortid: 9—16. Lørdag: 9—14. - Tlf. 42 31 70.

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 20 pr. år - Kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21.

DEN „NAIVE” KIRKE

Leseren kaster kanskje et nokså distré blikk på bildet her nederst til høyre, konstaterer vagt at det er en gudstjeneste, tydeligvis i Peterskirken (de sorte søylene på Berninis baldakin!), og at det nok er Paven som står der midt for alteret: En konselebrasjon — som så mange andre, nå under konsilet.

Vel — ikke helt som alle de andre.

Vi har fått listen over de to og tyve kirkelederne som den 28. oktober feiret messen sammen med Paul VI. Og den viser, at de fortrinsvis er valgt, dels fra land som befinner seg i krig (noen av dem med hverandre!), dels land som lider under terror, revolusjon eller farlige indre spenninger.

Om vi — med utgangspunkt i Pavens skikkelse — beveger oss alteret rundt, får vi i virkeligheten et fantastisk panorama over noen av verdens, og dermed verdenskirken, aller heteste brennpunkter: En bukett problemer som her bæres frem i offer og bønn, men som jo også ligger på Paul VI's arbeidsbord.

La oss bare se: Pave Paul bøyer seg — i fredskyssets liturgiske gestus — mot kardinal *Gracias*, erkebiskopen av Bombay. Han har visst blant annet den usikre og blodige våpenstillstand på Indias nordgrense hvilende tungt på sinnet. Til høyre for ham, den hvithårede kardinal *Slipyi* fra Ukraina — ber han for alle dem som er tilbake i den sibirske fangeleiren, hvor han tilbragte 18 år? Så følger kardinal *Seper*, den jugoslaviske primas — en av dem det lysner for, etter årelang motsetning til Titos regime. Den neste er *J. van Miltenburg* fra Pakistan — det var den andre halvparten av den usikre våpenstillstanden! Derefter *Nguyen van Binh* fra Saigon — direkte fra det krigsherjede Sør-Vietnam. Og sidemannen, *A. Djajasepoetra* fra Djakarta er kommet rett ut av et Indonesia sønderrevet av kupp og mot-kupp. *P. M. Kinam Ro* fra Seoul vet også hva krigen bryter ned — Sør-Korea har fått sin rundelige del av det. Ved hans side: *Kyrillos Kurteff* fra et Bulgaria der Kirken knapt kan trekke pusten. Dernest *V. Kovacs* fra Ungarn — hans dystre bakgrunn står det litt om annetsteds i dette nummer av St. Olav. Mindre «aktuell» er ikke den følgende: *D. R. Lamont* fra et Sør-Rhodesia som står farlig på nippet til å etterligne Sør-Afrikas katastrofale *apartheid*-politikk overfor det sorte flertallet. Biskop *T. F. Reilly*, den neste i rekken er fra et San Domingo der borgerkrigen ennå ulmer. *J.*

Vaivods er letter, hvis noen husker ennå hva det betyr: Lettland tok Sovjet i én jafs allerede i 1939, ut fra Stalins pakt med Hitler. Sidemannen, *Dominguez y Rodriguez* er fra Cuba — Fidel Castro holder seg som kjent ikke akkurat til hva han som ung lærte i jesuittenes skoler! Så kommer, uvisst hvorfor, noe så fredelig som en italiensk og en meksikansk biskop, *F. Bonomini* og *I. de Alba Hernandez* — i deres land smeller det i hvertfall ikke. Men dernest følger igjen en kruttønne: Congo — representert ved *J. Malula* fra Leopoldville. Den neste, *A. M. Buteler* fra Argentina kommer fra ett av de latin-amerikanske land hvor den farlige og håpløse kampen mellom parlamentarisk korrupsjon og militærdiktatur når som helst kan bryte ut igjen. *Kodwo Amisah* fra Ghana bør vel på sin side være bekymret over en diktator-president som har gitt seg selv den offisielle tittel «Frelseren» og opphevet rettssikkerheten, mens *J. Batista* fra Brasil vet at demokratiet i hans hjemland i disse dager igjen synes å skeie ut i retning av et håndfast oberst-regime. *D. Capozzi* er utvist fra China — han turde ha mange innen sin forlatte flokk i tankene. Kardinal *Beran* fra Tsjekkoslovakia har en historie vi alle kjenner — det samme gjelder han som lukker sirkelen ved Pavens høyre hånd: Kardinal *Wyszynski* fra Polen.

Dette er Kirken i dag: En fredsmakt midt i en verden gjennomherjet av vold. Underlig hjemløs og utenfor, i det brutale regnestykke folkene, maktgruppene, «ideologiene» i mellom. Uvelkommen med sin appell og «gammeldags» i sin tale om brorskap og forståelse.

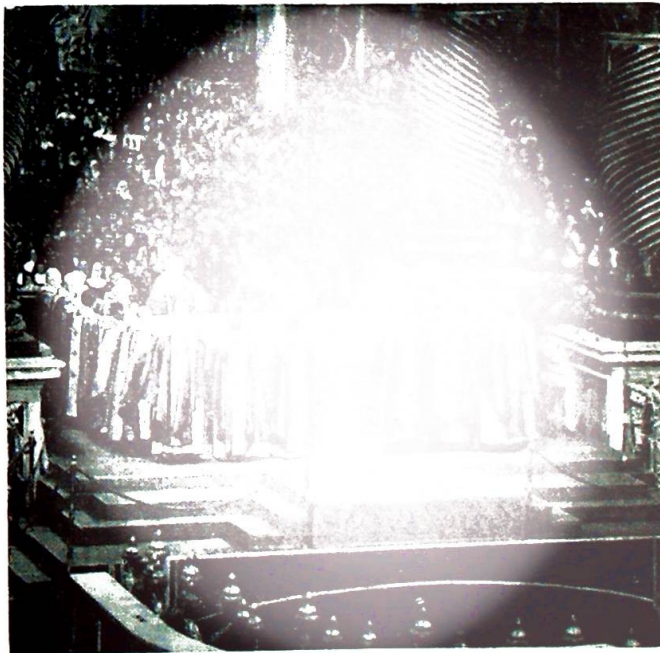
Det fortelles fra krigsdagene i Norge i 1940, at en bonde oppe på Veldre, representant for et folk med over 100 års fred bak seg, tapte besinnelsen slik, at han løp ut mellom skytterlinjene og ropte advarende til begge parter: «Ikke skyt — her er folk!»

Det er uendelig naivt. Og uendelig sivilisert. En skyter ikke på «folk». Hos ham hadde freden fått tid til å bli instinkt. Det har den ikke mange steder i verden.

Kirken minner igrunnen litt om denne mannen. Den leser messe og synger om nestekjærlighet midt i hatet og kruttøken. Uforstyrrelig og påståelig, «naivt» og tålmodig sier den: «Hva er det dere gjør mot mennesket?»

Blir den hørt? Vi bør visst føye vår egen bønn til de to og tyves.

HRM.



JØDEHAT ER SYND

PATER MARTIN DROUZY FRA ROMA OM ET OMSTRIDT DEKRET

Det skjema som vakte størst oppmerksomhet verden over av de dokumenter som ble promulgert i slutten av oktober var den forholdsvis korte erklæring om Kirkens forhold til de ikke-kristne religioner. Og grunnen til denne interesse var det lille avsnitt om jødene, i to år har dette avsnitt skapt spenning på Konsilet og lidenskapelige diverganser utenfor konsilaulaen.

Avsnittet om jødene kom for første gang opp på Konsilets dagsorden den 8. november 1963 som et enkelt kapittel i skjemaet om økumenikk. I en pressemelding fra Sekretariatet for kristen enhet forklarte man omgående — noe som også ble gjentatt av kardinal Bea da han innledet debatten — at det ikke måtte tolkes ut fra et politisk synspunkt. Grunnen til at emnet ble tatt opp til drøftelse var utelukkende Johannes XXIII's ønske om at det skulle behandles på Konsilet.

Debatten ble alt fra begynnelsen ganske spent. Enkelte biskoper kom med rette med den innsigelse at teksten ikke hørte til i skjemaet om økumenikk som jo bare skulle beskjeftige seg med katolikkenes forhold til deres kristne brødre. De orientalske patriarker ga for sin del uttrykk for betenkeligheter og misnøye. Kunne man ikke frykte at de arabiske land ville hevne seg på de kristne menigheter på grunn av et dokument som de umiddelbart ville fortolke som en anerkjennelse av staten Israel? Også folkeopinionen rundt omkring i verden begynte å ta stilling for og imot, på den ene side sto de arabiske land, på den annen de jødiske sammenslutninger. Fra begge gikk det en rekke henvendelser til paven. Paul VI's reise til Palestina, det brev han sendte de orientalske patriarker da han underveis til Bombay stoppet i Beirut og et besøk som to av kardinal Beas medarbeidere våren 1965 avla i de arabiske land var alt sammen forsøk på å gyte olje på bølgen. Men ingen av dem ble kronet med hell. Tekstens motstandere hadde stadig alvorlige betenkeligheter.

I november 1963 regnet alle med at erklæringen skulle tas opp til avstemning. Dette skjedde imidlertid ikke. Kardinal Beas forklaring var at tiden var for knapp. Det var sant nok, men samtidig ønsket sekretariatet for kristen enhet å få anledning til å omredigere dokumentet. Ett år senere, ved den tredje konsilsamlings begynnelse, var den nye utgaven klar. Erklæringen om jødene var nå satt opp som et eget dokument, det var ikke mer et ledd i skjemaet om økumenikk. Debatten begynte den 15. september 1964. Sinnene var ennå i sterkt opprør, og de stridende parter var stadig meget nærtagende. En New York-avis avslørte — hva som faktisk viste seg å være riktig — at den nye tekst inneholdt en fordommelse av den beskyldning man så ofte har rettet mot jødene, at de har «myrdet» Gud. Ordet «gudsdrap» var strøket. Fra andre kilder fikk man dessuten vite at dokumentet en måned tidligere nær hadde blitt fjernet fra Konsilets arbeidsprogram. Bare en henvendelse fra sytten kardinaler til paven hadde forhindret at teksten definitivt var «stuet bort» på Konsilets pulterkammer.

20. NOVEMBER 64: VOTERING

Under den nye debatt betonte kardinal Bea på nytt at Johannes XXIII uttrykkelig hadde ønsket at Konsilet skulle

ta avstand fra jødehatet. Kardinal Tappouni, Antiokia fant på sin side at tiden ikke var inne for en slik erklæring. De kristne menigheter i de arabiske land ville komme til å betale alt for dyrt for den. Etter noen dagers drøftelser, krevet likevel forsamlingen til sist at ordet «gudsdrap» på ny skulle settes inn i teksten og fordømmes. I den endrede tekst som den 20. november ble satt under votering, het det at «det jødiske folk på ingen måte kan stemples som et folk som var forkastet eller fordømt av Gud, eller som hadde myrdet ham». Denne tekst ble vedtatt som grunnlag for videre bearbeidelse med 1651 ja-stemmer, 242 sa «ja» med forbehold og det kom 99 nei-stemmer.

NYE GÅTER

Hva har så foregått siden ifjor? Hvilke innflytelser har gjort seg gjeldende, dels overfor paven, dels overfor kardinal Beas sekretariat? Kom det nye press fra Konsilets mindretall, fra de arabiske stater, fra de orientalske patriarker eller fra alle tre sider på en gang? Dette er noe man for øyeblikket vet meget lite om. Det som i alle fall står klart er at ordet «gudsdrap» på ny ble strøket. Dessuten er teksten endret på ikke helt uvesentlige punkter. Med hensyn til de anti-semittiske aksjoner heter det for eksempel bare, at Kirken «beklager» dem — og ikke som i den tidligere utgave at Kirken «beklager og fordømmer» dem.

Da kardinal Bea den 14. oktober i år tok ordet for å presentere den nye tekst forklarte han på hvilket grunnlag de forskjellige forandringer hadde blitt foretatt. For det første hadde hensikten vært så klart som mulig å understreke skjemaets religiøse sikte. For det annet hadde man såvidt mulig på forhånd villet utelukke enhver mulighet for å tolke det politisk. Hva ordet «gudsdrap» angår, var det i siste instans blitt strøket av to grunner: 1) fordi det har en odios klang og definitivt må forkastes og 2) fordi det kan gjøres til gjenstand for feilaktige teologiske fortolkninger. «Det har allerede vært flere misforståelser i den anledning», sa kardinalen. «Uttrykket har altså ført til motsetninger til andre kirkesam-

(Forts. s. 357)



Middelalderen er ikke bare en troens, men dessverre også en fanatismens tidsalder. Jødene kunne ha det godt i kristenheten. Men de kunne også — som her — møte barbarisk grusomhet.

NYHETER FRA VATIKANET OG VERDEN

- ARBEIDERPRESTER I FRANKRIKE ● KATOLISISMEN OG DE IKKE-KRISTNE RELIGIONER
- KONSEILETS SLUTT ● KIRKEN FORDØMMER RASE-DISKRIMINERINGEN

* Den velinformerte franske avisen Le Monde har bekreftet at det ble klarsignal for eksperimentet med arbeiderprester i Frankrike igjen etter personlig initiativ av pave Paul VI. (St. Olav nr. 21.)

Erklæringen fra det franske episkopat hadde bl. a. denne ordlyd:

«Det franske episkopat vil med Den hellige stols godkjennelse bemyndige at et lite antall prester kan arbeide full dag i fabrikker og på byggeplasser etter en egnet forberedelse. Denne tilatelse til å drive lønnet kroppsarbeide er for tiden begrenset til en første periode på tre år.»

«Det er vesentlig en prestelig sendelse disse får. Som alle andre prester er de viet forkynnelsen av evangeliet. Derfor skal de velges ut fra presise krav til evner, egnet utdannelse, liv i fellesskap og nær kontakt med andre prester og med legfolk som er engasjert i katolsk arbeideraksjon.»

Debatten i selve konsilaulaen om prestenes stilling idag varslet om at arbeiderprestene kom tilbake skriver vår korrespondent fra Rom. Flere biskoper understreket nødvendigheten av at dagens prester lever midt i verden.

* I erklæringen om Kirkens forhold til de ikke-kristne religioner heter det bl. a.:

Fra gammelt av og til vår tid finnes det hos de forskjellige folkeslag en viss fornemmelse av denne hemmelighetsfulle kraft som er nærværende i det som skjer uavhengig av eller i tilknytning til menneskelivet, ja, der finnes stundom en erkjennelse av den Allerhøyeste Guddom eller også av Faderen. Denne fornemmelse og denne erkjennelse gjennomtrenger disse folks liv med en intim religiøs sans. De religioner som henger sammen med et kulturelt fremskritt, forsøker så å besvare de samme spørsmål med finere begreper og på et mer utviklet sprog. Slik er det med hinduismen: dens tilhengere ransaker det guddommelige mysterium og uttrykker det ved hjelp av en uuttømmelig frodighet av myter og ved hjelp av skarpsindige filosofiske fremstøt, de søker å bli frigjort fra menneskelivets elendighet snart ved asketiske livsformer snart ved en dyptpøyende meditasjon, snart også ved å søke tilflukt til Gud med kjærlighet og tillit.

I buddhismen under dens forskjellige former blir denne omskiftelige verdens



Paven i Bombay — et møte med hinduismen.

radikale utilstrekkelighet erkjent, og menneskene lærer en vei hvorpå de vil nå frem, med hengivent og tillitsfullt sinn, enten til en tilstand av fullkommen frigjørelse, eller, ved egen streben, men kanskje også ved å støtte seg til en høyere bistand, til den allerhøyeste opplysning av sinnet. Således, ved å angi veier, det vil si læresetninger, livsregler og hellige riter, prøver også de andre religioner som finnes over hele verden, hver på sin måte, å komme menneskehjertets uro i møte.

Den katolske kirke forkaster intet av det som er sant og hellig i disse religioner. Med oppriktig aktelse betrakter den disse måter å handle eller leve på, disse regler og læresetninger som nok i meget avviker fra det den selv fastholder og fremlegger, men som likevel ikke sjelden reflekterer en stråle av den Sannhet som opplyser alle mennesker. Men den forkynner også og forpliktes til uavlatelig å forkynne Kristus som er «Veien, sannheten og livet», i hvem menneskene finner det religiøse livs fylde, i hvem Gud har forlikt alle ting med seg.

Kirken oppfordrer altså sine barn til med klokskap og kjærlighet å ta opp samtalen og samarbeidet med tilhengere av andre religioner for både å vidne om den kristne tro og livsholdning og erkjenne, tjene og fremme de åndelige,

moralske, sosiale og kulturelle verdier som finnes hos de andre.

* Det meddeles offisielt at Konsilets avslutning vil finne sted den 6. og 8. desember. Den 6. desember vil paven på et offentlig møte erklære de tre siste skjemaer for offisielle konsildokumenter, det gjelder dekretet om Kirkens misjonsvirksomhet, dekretet om Prestenes liv og gjerning og eventuelt konstitusjonen om Kirken og den moderne verden, det såkalte Skjema 13, melder pater Drouzy fra Rom. Avslutningshøytideligheten vil finne sted den 8. i Peterskirken.

* I erklæringen om rasediskrimineringen heter det: Dersom vi nekter å oppføre oss som brødre overfor et hvilket som helst menneske, skapt i Guds billede, kan vi ikke påkalle Gud, alles Fader. Menneskets forhold til Gud Fader og dets forhold til medmenneskene er nemlig så tett forbundet med hverandre at Skriften sier: Den som ikke elsker, kjenner ikke Gud.

Dermed forsvinner ethvert grunnlag for hvilken som helst teori eller praksis som fører til rasediskriminering menneske og menneske eller folk og folk imellom.

Kirken fordømmer enhver form for rasediskriminering eller fornærmelser som har sin årsak i avstammning, hudfarve sosiale kår eller religiøs oppfattelse.

* I løpet av de siste 14 dagene har Konsilets arbeidstempo vært totalt forandret. Hittil har alt gått for hurtig, nå går det for langsomt — i hverfall for de fleste biskopers vedkommende, skriver pater Drouzy til St. Olav. Hva er grunnen? Det er simpelthen den at debatten om samtlige konsildokumenter er avsluttet og at de offisielle drøftelser i Peterskirken endelig er avvirket. Enkelte kommisjoner er i ferd med for siste gang å omarbeide de skjemaer de er ansvarlige for, for tekstene settes under avstemning. Denne siste omredigering tar sin tid, især når det dreier seg om så omfattende tekster som for eksempel i Skjema 13, en hel bok for seg selv. Mens kommisjonene er igang med dette, har biskopene på sin side ikke meget å gjøre. I øyeblikket når dette skrives har de til og med offisielt en ukers ferie. Konsilet er altså i øyeblikket sammensatt av to hundre mennesker som sitter i arbeide til opp over orene, pluss to tusen som går rundt og kjeder seg.

(FLERE NYHETER s. 352)

BLIKK på TIDEN



PRIMAS OG PRESSE

■ Engang var de kirkelige primaser urørlige - hevet over kritikk. Det er de avgjort ikke i dag — og bra er det. Men at kritikk kan bli personlig nærgående og *unfair*, med andre ord: Falle i den motsatte grøft, det finnes det endel eksempler på, i både den innen- og utenlandske presse. Vi synes biskop Johannes *Smemo* med rette kan klage over ett og annet i den retning. Og nå er hans anglikanske kollega, erkebiskopen av Canterbury, dr. Michael Ramsey også ute i hardt vær — etter en noe håndfast kommentar til den britiske regjeringens vanskeligheter med Syd-Rhodesia.

I den anledning skriver en av ukeavisen «Observer»s medarbeidere (1. november) noen treffende ord om en primas' umulige situasjon i den moderne verden:

«Sier han intet, blir han kritisert for sin taushet. Taler han, kan han til gjengjeld være trygg på at det kommer ubeleilig. Uttrykker han seg bestemt, får han høre at han får bli ved sin lest og ikke blande seg i partipolitikken. Uttaler han bare almene moralske prinsipper, kan han være sikker på å bli anklaget for å gjemme seg i luftige alminneligheter og fromme banaliteter. Beskjeftiger han seg med detaljer, får han høre, at det må han overlate til ekspertene — bare de som står midt opp i tingene, på stedet, med ansvaret, kan gjøre det. Det er dermed uunngåelig, at hva han så gjør, vil han bli fortalt at han «blander seg inn og gjør tingene vanskeligere.»

Det lyder kanskje kjent, også for oss?

Siden Johannes XXIII har Paven stort sett nydt godt av en «god» og respektfull verdenspresse — kommentarene til Paul VI.s FN-reise i oktober var et fint eksempel. Men her skal en sannelig ikke ta noenting for gitt. Pavestolen er i dag, som aldri siden langt tilbake, direkte engasjert i menneskehetens sosiale og politiske skjebne. Det kan meget snart medføre motsetninger mellom katolske og «verdslige» prinsipper som virkelig slår gnister — også i den omtale som vies pavens person og motiver. «Forsiktighet er kanskje ikke det vi mest bør ønske hos en kirkeleder», skriver «The Observer».

Nei nemlig.

Og en må være villig til å betale prisen, dersom en mener det samme. Den er nokså normal — der har vært mer stormvind enn maksvær rundt Peters skip, under dets lange seilas gjennom århundrene.

ALLE MIDLER GODE?

■ Den livlige debatten om Norge og Fellesmarkedet ligger noen tid tilbake, alt er stille i påvente av neste runde. Men ikke lenger, enn at vi utmerket godt husker — blant de mange groteske innvendinger mot Norges tilslutning — påstandene om at Fellesmarkedet ville bli en «katolsk dominert allianse», og følgelig ville true, av alle ting, også «vår lutherske arv». Skremmebildet var, etter lokalpressen å dømme, gangbart ikke minst i sør- og vestlandske lavkirkelige kretser, der en endog kunne se hevdet mysteriøse sammenhenger mellom «De seks» (medlemsland) og tallet 666 i Johannes Åpenbaring — Dyrrets merke!

Nå viser det seg, at en del av denne «lutherske» bekymring, uttrykt blant annet i den kristelige Bergensavisen «Dagen»s spalter, egentlig stammer fra en gruppe SF-politikere, hvis omsorg for den augsburgske rett-troenhet forekommer oss mildt sagt kurios, i denne økonomiske sammenheng.

Selv om de bekymrede er tre om å vekke kristenfolket, sier det merkelige foretagendet forhåpentlig mer om en personlig

betinget publisist-etikk, enn om metodene på det hold de representerer.

Men det sier jo også litt om *adressatene* for denne eiendommelige propaganda. Var de så alene om ikke å høre det forlorne anslag i denne besynderlige kulturbekymring?

DEN UTEBLITTE FRED

■ «Hva foregår i den katolske kirke?» spør «Farmand»s østerrikske (og katolske) medarbeider Erich von *Kuehnelt-Leddihn* i et «Brev fra kontinentet» (6. november). Hans svar er, som vanlig i hans bidrag, uttrykk for en sterkt konservativ, men nyansert vurdering. Dette er jo for eksempel nyttige prikker over i-ene i adskillig forenkende prosa for tiden:

«Venstre-radikalismen, som er så fremherskende i vår tidsalder, har også gjort visse fremstøt inn i den katolske kirke. Her må vi igjen vokte oss for overdreven forenkling: Pius XII var ikke en reaksjonær som støttet nazistene, Johannes XXIII var ikke en modernist som ville kanonisere djevelen. Paul VI er ikke en desperat mann som bare bremser av alle krefter. Ikke alle er klar over at mange av de nu aktuelle reformer i virkeligheten ble innledet av Pius XII, at Johannes XXIII hadde visse erke-konservative ideer, og at Paul VI måtte sette en stopper for den misbruk som store deler av hans forgjengeres encyclicaer ble gjenstand for. De italienske kommunister, som er mer interessert i å utnytte *Pacem in Terris* enn *Mater et Magistra*, rammes nu av sitater fra denne encyclica, som Paul VI bruker mot dem.»

Og det er ikke vi som skal gi ham urett når han, i dagens situasjon, stiller seg skeptisk til påstandene om en *reell* avspenning mellom kommunistene i Øst-Europa og Kirken. Den her gjengitte karikatur, fra det russiske bladet «Krokodil», over en kirkeleder som vitterlig ble torturert nesten til døde i kommunistenes fengsler, og nå er fange i en legasjon midt i sitt fedrelands hovedstad, turde antyde råheten i tankegangen.

Kuehnelt-Leddihn skriver:

Forhandlingene mellom pavestolen og Ungarn fant sted for bare ett år siden og ble ført av Monsignor Cassaroli. Naturligvis ble der ikke undertegnet noe konkordat, ikke engang en *modus vivendi*, men bare en våpenstillstandsavtale - en *modus non moriendi*, som en høytstående Vatikan-talsmann melankolsk bemerket. Men blekket var knapt tørt på det dokument da prest etter prest, legmann etter legmann, ble arrestert, anklaget for å ha drevet religionsundervisning blant barn og ungdom. I dette spørsmål er den ungarske regjering jernhård: den kunne gå med på visse friheter for den eldre generasjon, respektere deres «samvittighets-frihet», men den vil ikke sky noe middel for å hindre at troen overleveres videre til de unge. Men nettopp på dette punkt vil heller ikke den katolske kirke akseptere noe kompromiss.»

Det er — unektelig — situasjonen idag. Hva med i morgen?

«SÅ UNDERLIG DET KAN HØRES —»

■ I «Dagbladet» (6. november) leser vi et friskt og muntert dobbelt-intervju med de nybakte junior-direktører i to av våre



Det russiske bladet lar *Mindszentny rope*: Drep, røv, brenn, ødelegg! til det ungarske folk.

største forlagshus — litteratur-magistrene Brikt Jensen og Sigmund Strømme. De er begge to kyndige og sindige folk.

I samtalens løp får de begge det obligate, og noe virkelighetsfjerne spørsmålet: «Hvilke fem bøker ville De ta med, dersom De la ut på en måneferd?» (I gamle dager het det som kjent: «strandet på en øde øy» — verden går hurtig fremover!). Begge tar med Bibelen blant de fem — Brikt Jensen føyer til: «så merkelig det kan høres».

Høres det merkelig?

I Norge: Ja. Dårlige oversettelser, adskillig formløs forkyn- nelse, en ofte skjev religionsundervisning — alt har ad mange veier bidratt til å redusere Bibelen til en bok for «de vakte» alene, i godtfolks bevissthet. I Tyskland og England, som i Sve- rige og Danmark er den ut over dette (uten at vi et øyeblikk holder det for det viktigste ved den!) dessuten et monument i nasjonens litteratur og hele kultur. Dette er ett av de gyldige momenter i Philip Houms kirke-kritikk, i den livlig omdisku- terte bok han nylig har utgitt, — den rommer blant annet et inspirert kapittel om Bibelens skjønnhetsverdier. Kristendom er ganske visst først og fremst tro og indre liv. Men har det vært riktig å undersøke så ettertrykkelig, som tilfellet gjerne har vært i Norge, at den også bærer en hel kulturbevissthet?

DEN TEOLOGISKE KVERULANS

■ Hvilket leder naturlig over i vårt neste «klipp», like- ledes fra «Dagbladet» (8. november). Her har dr. philos Yngvar Ustvedt, hvis sympati for kirke og kristendom visst er høyst temperert, anmeldt en av høstens nye billigbøker, Andreas Edwiens «Dogmet om Jesus». Selve boken, som er utkommet på det venstre-radikale forlaget «Pax», får vi forhåpentlig anledning til å omtale senere i vår knapt tilmålte spalteplass for litteratur. Ustvedts anmeldelse stønner i hvertfall adskillig under forfat- terens rabiante belesthet og — sitat — «blottethet for den egen- skap som heter alminnelig sunn fornuft».

Ustvedt er ganske visst enig i Edwiens angrep på det kristne dogme og kirkens «postulater» over Jesu person. Men det er tydeligvis en ubekvemt enighet og en brysom alliert: Etter å ha «påvist» psykopatiske og kriminelle trekk i Kristi psyke begir Edwien seg ut på veier hvor hans anmelder blir hørbart an- pusten:

«Hele Jesu forkynnervirksomhet gikk «graverende lettvent for seg» mener forfatteren — hans opptreden var jo dessuten også basert på trusler og tvang. Sa han kanskje ikke «Følg meg!» til sine disipler? Unektelig. «Tankene går uvilkårlig til masse- arrestasjoner og likvidering under totalitære politiske regimer.»

Javel — men *hvilke* tanker og *hvis* tanker beveger seg i denne besynderlige retning? Anmelderens gjør det iallfall ikke. Og jeg skulle ikke tro at det er så overveldende mange som helt umiddelbart tenker på Hitler og Dachau når de leser evangeliene. Den slags er så tåpelig å framsette i en bok at det ikke er noen grunn til å ta det alvorlig.»

Ustvedt finner det «underlig at forlaget i sin omfangsrige vaskeseddel går god for de kolossale pretensjoner i opplegget. Jeg tror det har gjort forfatteren en bjørnetjeneste».

Visst ikke bare forfatteren!

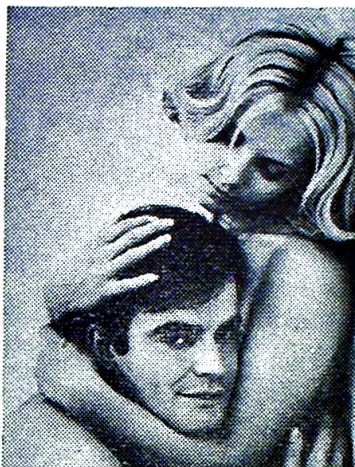
Frater Candidus.

KVINNELIGE PRESTER ?

Med tydelig adresse til jesuittpateren Jean Daniélou (cf. «St. Olav» nr. 20) og andre som har uttalt seg om mulig- hetene for kvinnelige prester i den katolske kirke, har Vatikan- avisen «Osservatore Romano» gjentagne ganger i det siste fast- slått at Kirkens tradisjonelle synspunkt i saken forblir ufor- andret, tross for visse henvendelser til konsilet i sakens an- ledning.



«LYKKEN» — ?



Ingen filmer krever et så skjerpert kristent skjønn som de, hvor en kunst- nerisk fullverdig og rik form bærer en løgnaktig påstand om livet. Agnes Vardas «Lykken» er mu- ligens en slik film. — Jean-Claude Drouot og Marie-France Boyer i en av filmens scener.

Hvori består lykken? For François — en ung og harmonisk snekker fra en forstad i Paris — fortettes den når han en solvarm søndag kan ligge i gresset, med frokostkurven, to deilige unger og en mild og søt ekteviv omkring seg, og føle at livet er godt. Da kan det ikke bli bedre — nesten da. For på et postkontor treffer han «en annen», og Agnes Varda som har skapt denne filmen lager en meget original versjon av den gamle trekant. Han er glad i dem begge, lykkelig nok til å leve et dobbeltliv, synes han — og endog trygg på at den første elsker ham nok til å akseptere den annen. Derfor taler han. En time senere er hun riktignok druknet. Selvmord eller ulykke? Det vet hverken han eller vi. Men vi har jo anelser som den gode François synes temmelig spart for.

Ens dom over denne begavede og artistiske franske filmen sprekker på midten — i et begeistret ja og i et like avgjort nei. Ja til fotografen, en farvebildets poet som dvelende lar oss møte den samme fylde, fruktbarhet, ro og tilfredshet som i Renoirs malerier — en drøm om idyll og varme og lys som forgyller det grå med kjærlighetens, livsgledens og lekens trolldomspekt. Nei til det forløyede postulat, den umulige abstraksjon filmen synes å ville påføre oss: At kjærligheten smilende kan akseptere sin egen fornektelse, renonsere på troskapens og helhetens ele- mentære krav. Drømmen om den delte og uforpliktete kjær- lighet — og den er gammel! — har visst sjelden vært kledd i mer raffinert bilde-lyrikk, i mer besnærende naturalistisk amoralitet (som — NB! — er noe vesensforskjellig fra umo- ral!). Smerten, angsten, ansvaret og offeret ved kjærligheten er her eliminert — tilbake blir et hyrdedikt fra Rousseaus tid, over- ført til dagens Vincennes. Det har sjarm — men ingen sannhet. Det merkeligste ved «Lykken» er kanskje, at det faktisk er en kvinnes verk. Filmen er i Frankrike forbudt for dem under 18 år. Det forstår man — ingen over denne alderen, men kanskje noen under, forveksler livslover og «moral» så ettertrykkelig at de tror på muligheten i denne moderne pastorale.

Tilbake blir det inntrykk som en så påfallende ofte møter i det beste av den filmkunst vår tid frembringer: En artistisk, noen ganger briljant form — en infantil, noen ganger syk menneskeoppfatning. Der er i «Lykken» intet sykt ved den noen ganger meget åpenhjertige bildefortelling. Ondet ligger dypere: I et «problem» så uholdbart at Agnes Varda må føre den store forenkler — Døden — inn i sitt umulige trekantspill. I tide — for å redde sin illusjon. Vår «redder» hun ikke.

X.

JENKA I AKERSVEIEN

UNGDOMMEN ER OFTE FORMLØS, KANTET, USIKKER PÅ SEG SELV OG OMVERDEN. DET HAR UNGDOMMEN ALLTID VÆRT — DET NYE ER AT DEN I DAG GIR FRIERE UTTRYKK FOR DET. KIRKEN I NORGE HAR FORHOLDSVIS STORE «UNGDOMSRESERVER». Å GI DEM ET MILJØ FOR TRO OG NATURLIG LIVSUTFOLDELSE ER INGEN LETT PASTORAL OPPGAVE. MEN DEN ER VIKTIG OG NØDVENDIG. UNGDOMSDAGEN PÅ KRISTI KONGEFEST I ÅR VAR ET VELLYKKET FORSØK.

Ungde jenter og gutter, Antoniussøstre, ungdomsledere og ungdomsprest danset jenka i Akersveien 5 nylig, den ærverdige bispegård ristet lykkelig av trampene.

Hele 60 unge møtte til messen i St. Olavskirken, hvor ungdomspresten, pater Arno celebrerte messen og holdt en kort og god preken. Etterpå gikk de unge over i bispegården hvor de så en Unicef-film, hadde koldtbord og danset til sent på kveld.

Det har vært danset mange ganger før på Kristi Kongefest av unge norske katolikker, men visst aldri med slikt humør, friskhet og glede.

Ungdomsprestens lille preken til de unge i kirken vil vi gjerne gjengi:

«Kjære venner, den teksten jeg nettopp har lest er velkjent for dere. Jesus står foran Pilatus og påstår at han er konge. Pilatus skjønner ikke dette. Han har hørt at Jesus vil gjøre opprør mot romerne som har okkupert Palestina, men det finnes ingenting hos Jesus som tyder på slike planer. Så får Pilatus en kort og grei forklaring av Jesus selv. Jeg er konge, sier han, men mitt rike er ikke av denne verden.

Jesus akter slett ikke å føre noen frihetskamp.

Han bryr seg overhodet ikke om noen politisk stilling. Han tenker ikke på å opprette en velferdsstat.

Nei, han vil noe annet. Han vil danne et virkelig fellesskap blant menneskene, et samfunn hvor den ene ikke lever

på bekostning av den andre, men hvor det vises gjensidig respekt og ansvarsbevissthet. Et samfunn hvor det går an å leve i fred og trygghet, og hvor ingen føler god samvittighet så lenge han ser sin neste lider nød.

Det er et slikt fellesskap Jesus vil danne. I dagens messeseprefasjon står det noe mer høytidelig: Kristi rike er rettferdighetens, sannhetens og fredens rike. Meningen er den samme.

Dette rike betegner Kristus overfor Pilatus som «ikke av denne verden». Og han har gode grunner for det. Det stilles alvorlige krav til rikets borgere. Krav som ofte forekommer oss for høye. Jesus selv lar oss ikke i tvil om det. Noen ganger er det akkurat som om han snur opp ned på verdiene.

Han sier at de som vil hevde seg som de første skal bli de siste og at de som tror at de er de største skal være de minste i hans rike.

Andre steder påpeker han meget bestemt at ingen kan bety noe i hans rike hvis hun eller han ikke er villige til å ta sin tårn med å bære kors.

Slike påstander kan virke skremmende på oss. For vi føler at det her stilles krav som vi kanskje helst vil slippe å oppfylle.

Men vi får huske på dette: Det å være kristen betyr å følge Kristus, og det å følge Kristus betyr å fylle krav.

NYHETER —

- «PROBLEMBARNET» SKJEMA 13 ● ØKUMENIKK I ASSISI
- VALDENISERE MOT KONSILET

* Skjema 13 er stadig Konsilets problembarn. Skjemaets hovedredaktør, Mgr. Philips fra Belgia har overanstrengt seg i arbeidet og fått et alvorlig hjerteanfall. Likevel regnet man med at den nye utgave skulle ligge ferdig omkring 12. november, et par dager før dette skrives. Med hensyn til skjemaets fremtidige skjebne er biskopene stadig delt i to leire. Især de franske biskoper gjør alt som står i deres makt for at skjemaet skal bli vedtatt før Konsilet er forbi. Andre biskoper, deriblant størstedelen av de tyske og — så vidt vites — våre nordiske er tilhengere av en annen løsning som går ut på at Konsilet før avslutningen skal foreta en prinsipiell, normgivende avstemning hvorefter man skal anmode bispesensatet om å ta seg av den videre utarbeidelse. Denne løsning vil ha den fordel at den

med det samme pålegger bispesensatet en konkret oppgave, en direkte fortsettelse av Konsilets arbeide. Visse tyske teologer går et skritt videre og foreslår at Skjema 13 skal omarbeides i nært samarbeid med



Kirkenes Verdensråd. Det kan nemlig neppe være tvil om at det ville være lettere å bøte på mange svake punkter i teksten hvis lutherske, calvinistiske og ortodokse teologer fikk leilighet til å fremkomme med deres synspunkter under omredigeringen. Et sådant samarbeide ville dessuten være et håndgripelig bevis for at den katolske kirke på det økumeniske område ikke bare kommer med noen vakre prinsipper, men at den virkelig ønsker å omsette dem i praksis.

Ellers vet man ikke i øyeblikket hvilket av de to synspunkter som blir det avgjørende, heter det. Men det ser ut til at det blir det første. Alle biskopene — også de tyske — er trette og vil gjerne være ferdig så hurtig som mulig. Kamplysten har faktisk sivet ut av dem — for å si det litt uhøytidelig.

Ungdomspresten, fransiskaneren pater Arno Gerritsma, vet at de unge trenger både et Gudsord for sinnet og moderne rytmer for benene. Trosalvor og livsglede er ikke motsetninger, og Kirken kan ikke melde sine unge ut av den larmende og ofte disharmoniske virkelighet de fødes inn i. Men den kan møte dem med forståelse og med tålmod hjelp dem inn i det voksne trosliv og dets ansvar. De unge danset ikke bare med liv og lyst på Bispens grunn. De lyttet også med åpne sinn til hva ungdomspresten hadde på hjertet om meningen med deres ubrukte liv.



Krav om å være oppriktig, rettferdig, sannferdig, uselvisk, trofast. Krav også om å tåle og ofre noe, å vise selvdisciplin.

I så henseende skal vi ikke ha noen som helst illusjoner. Kristus har aldri lovet gull og grønne skoger. Selv ble han født i en stall og døde på et kors. Og det gir oss litt å tenke på.

Vi må se Kristi Kongefest som en utfordring til oss selv. Vi må være klar over at noen hver av oss må gjøre sitt for å virkeliggjøre det fredens rike som Kristus taler om.

Og dette kan vi aldri oppnå uten at vi til en viss grad gir avkall på oss selv. Dette høres kanskje skremmende ut. Men ingen oppnår noe ved å velge den minste motstands vei.

* I Assisi har man innviet det første Hospitium Oecumenicum, et økumenisk gjestehus. Det ledes av fransiskanere og hensikten er at ikke-katolikker, især protestantiske prester skal kunne oppholde seg her i meditasjon og i samvær med deres katolske brødre. Mange av Konsil-observatørene, blant annet den anglikanske og den ortodokse kirkes representanter, var til stede ved innvielsen.

* I siste nummer av den protestantiske Valdenserkirkes italienske tidsskrift «La Luce» blir det rettet et meget sterkt angrep på paven, Konsilet og den katolske kirke som helhet. Angrepet har vakt ganske stor oppmerksomhet fordi det i de senere år har hersket et rolig forhold mellom katolikker og valdensere. (Valdenserkirken er en reformatorisk trosretning som har sin største utbredelse i Italia, Sveits og Syd-Frankrike.) Bladets redaktør skriver at den kløft som skiller

katolikker og protestanter er dypere enn noen sinde. Vatikankonsilet og pave Pauls reiser til Jerusalem, Bombay og New York har i den grad styrket Kirken at den nå er rustet til å møte den moderne verdens problemer og til på avgjørende vis å gripe inn i alle menneskelige ting, heter det. På Tridentinerkonsilets tid var Kirken så svak at den var nødt til å gå på defensiven over for de nye strømninger som oppsto ved reformasjonen.

Artiklen slutter med å hevde at den dialog som i de siste år har vært ført mellom katolikker og protestanter ikke har noen som helst verdi.

* Den svenske filmen «Mitt hem är Copacabana» av Arne Sucksdorff er tildeelt Det internasjonale katolske filmbyrå, OCIC's pris for 1965.

* Engelske kringkastnings- og TV-selskaper sendte i fjor 1 300 program om den katolske kirke og dens virksomhet.

Sammenlignet med for 10 år siden er det en stigning på 100 programmer i året. Man planlegger nå i London et Katolsk Radio -og TV-center som skal lage egne programmer som kan selges til de store selskapene.

* Både den albanske og den kinesiske presse har skjerpet sin anti-katolske holdning i forbindelse med kommentarene til pavens besøk i FN. Det albanske kommunistpartis hovedorgan sier at Paul VI «er en mann som deler ut opium til folket». USA, Sovjet og den katolske kirke, en noe uvanlig sammensetning, betegnes som «en hellig treenighet, bestående av imperialistiske, revisjonistiske og vatikanske kretser».

* Under avstemningen om de forskjellige avsnitt i skjemaet om legfolket, har konsilfedrene godkjent et tillegg som oppfordrer til øket innsats av kvinner og ungdom i legmannsarbeidet.



Kirkens gamle fasade har prakt...

skuespillet «Stedfortrederen» står såvidt jeg husker Pius XII og spør etter siste kurs på Vatikanets rustningsaksjer — og det er vel å merke ikke en grov vits i Krokodil, men fra et stykke som har hatt stor suksess i Vest-Europa. På en katolikk som er vant med at det ofte er små basarer i menighetslokalene samt ordenssøstrenes ubetalte 10 og 12 timers dag som får endene til å møtes, virker tankene om de skjulte Monte Christo-skatter litt vemodige, det må sies. Og den populære forestilling om at paven har en liste over noteringene på Bethlehem Steel og Anaconda Copper imellom bladene på sin bønnbok er nok en kvikk ide, men antagelig har han bare de samme små billedkortene som alle katolikker bruker til bokmerker.

Og likevel, la oss ta dette alvorlig. I det siste har det rast en storm i en del av den italienske presse akkurat på dette punkt, det kan nesten uttrykkes i en eneste setning: betaler Vatikanet nok skatt? Utenfor Italia har ansette blad som det høyfornemme Economist og ukeavisen Observer ofret atskillig plass på emnet og forsøkt å antyde hvor veldige de skjulte rikdommer kan være.

Og mange, mange turister som har gått seg sårbenete gjennom Vatikanets kunstgallerier vil igrunnen nikke til dette spørsmål og synes at det er vel mye gull og glitter rundt Peters Stol.

Tro så om ikke alle disse forsøkene på å gjøre paven til en mektig bankdirektør tilslutt må ha terget Vatikanets embedsmenn ganske meget. For første gang har de gitt opplysninger til pressefolk om den økonomiske status og ordning i Kirkens sentraladministrasjon. Det er opplysninger som vil skuffe noen, de inneholder ikke detaljer om sennepsgassfabrikker og slike djevlelske ting, de bare gir et bilde av en verdensomspennende virksomhet, blant annet på det sociale felt. Og de gir kanskje en antydning om hva som kan ha skjedd med den opprinnelige formue fra 1929-avtalen på 1.535.000.000 lire — at den har blitt «nedslitt». En rundhåndet og ofte meget impulsiv bruk av disse pengene i krise- og krigsår har ihvert fall ikke øket den.

Man skal ha klart for seg når man vurderer disse ting at man har å gjøre med tre enheter: Kirken, Den Hellige Stol og Vatikanet. Den Hellige Stol er den sentralorganisasjon

Julen nærmer seg - - -

Julekort kr. 0.15, 0.60, 0.75, 1,—, 1.50.

Franske glassmalerikort 2.50 og 3.60.

Hummelkalender 1966 kr. 9.25. Kunstkalendere, lommekalendere (dansk, tysk, engelsk, fransk). Julekrybber og kirkekunst fra Frankrike, Tyskland, Spania, Østerrike.

De beste av de nyeste bøkene og et stort utvalg av grammatofonplater!

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersv. 5, Oslo 1. Telefon 42 31 70

ÅGE RØNNING:

VATIKANETS

RYKTER OG FAKTA OMKRING

som fremmer og leder — særlig hva angår lære og disiplin — hele aktiviteten innen det store samfunn Kirken er. Den Hellige Stol konkretiseres i paven og i de sentrale organer som samarbeider i styret av verdenskirken. Den har behov for materielle og økonomiske midler for å drive sin virksomhet, og ser man på omfanget av den aktivitet de sentrale organer må utøve på ethvert område kommer straks en klar kjennsgjerning frem: hvilke midler enn pave Paul VI idag disponerer over, så vil de alltid være begrensede og utilstrekkelige.



... men dens materielle behov dekkes hver dag av de troendes gaver og av legfolks, søstres og presters arbeidsinnsats i Kirken liv.

Som det blir sagt: Den Hellige Stol samler ikke kapital som system. Det som kommer inn blir brukt til administrative, religiøse, karitative og sociale formål. Pengene kommer og går, som norm gjelder at det er bedre å dele ut penger enn å oppbevare dem.

Den Hellige Stols spesielle administrasjon ble opprettet av Pius XI i 1929 med den særoppgave å bestyre fondene den italienske regjering overga til Den Hellige Stol ifølge Laterantraktaten.

Denne formue ble opprettet med en sum på 750 000 000 lire i kontanter og 1 000 000 000 i statsaksjer. Aksjer som den 9.

ST. HALLVARD KIRKE

mandag 29. november kl. 19.30 og
mandag 20. desember kl. 19.30

MUSIKKAFTEN

Medvirkende: Alf Møller, baryton.
St. Hallvardguttene.
St. Hallvard kirkekor.
Ved orgelet: Dir. Øistein Vogt,
Pater A. Castricum O.F.M.

Program: Arcadelt — Vittoria — Händel
Agazzari — Hensel — Mozart

FINANSER

«DEN RIKE KATOLSKE KIRKE»

juni 1929 sto i børskurs på Lit. 78,50 pst. Tilsammen ble altså den opprinnelige formue for Den Hellige Stols spesielle administrasjon på 1 535 000 000 lire.

Den spesielle administrasjon har til oppgave å forvalte denne formue idet den stiller rentene til disposisjon for paven for å dekke den Hellige Stols sentralorganers administrative behov.

Når en kjenner grunnformuen til denne administrasjon og tenker på de utgiftene som går med til Vatikanstatens drift, den nye stats utstyr og de ordinære utgifter, er det lett å forstå hvor lite troverdige de sifrene er som en vanligvis i enkelte aviser og tidsskrifter påstår er til disposisjon.

Den Hellige Stol står for mange som noe i retning av verdens sterkeste finansmakt. Man sier at de aksjer den eier ville kunne influere hele det italienske finansmarked i en slik grad at Kirkens menn kunne diktere livet på halvøya.

Men er det sant? Det Den Hellige Stol eier er kjent og kan kontrolleres av alle som vil det: Konsulter for eksempel den italienske «Catato», en protokoll med liste over all fast eiendom med eierens navn angitt, til bruk for skattemyndighetene. Undersøk listen over aksjeselskaper og kartoteket over deres aksjonærer — og De vil se, hvor beklagelig det enn må være, at Den Hellige Stols faste eiendom, formue og løsøre i Italia er ubetydelig.

I Italia er aksjene oppført med aksjonærenes navn slik at det er umulig å slippe unna kontroll. Man må heller ikke tro at Den Hellige Stol oppbevarer sine penger «al portatore», på kontoer som kan utbetales til dem som tilfeldigvis har bankbøkene i sin besittelse, uten å vise frem legitimasjon.

Forøvrig er det kjent at Den Hellige Stols skatt før 1929-traktaten nesten var oppbrukt. Man måtte ta opp lån i 1922 for å kunne dekke konklavets utgifter.

Hva så med skattebetalingen?

Det som er fullt på det rene er at Den Hellige Stol regelmessig betaler de skatter som er pålagt dens faste eiendom — unntatt noen få kjente bygninger som er oppregnet i Laterantraktaten. Denne skatt betales også på faste eiendommer som er bestemt for karitative, hjelpe- og utdanningsformål.

Den italienske presse har operert med rene fantasilall ofte når det var snakk om at det den avgift Den Hellige Stol skulle svare i et bestemt tilfelle dreide seg om sammenlagt mellom 20 og 30 milliarder. Den italienske finansminister har da også nylig på en pressekonferanse bragt «de enorme tall» ned til riktig forhold (23. september).

Hvordan er det mulig å tenke seg at en ubetydelig sum som svarer til en prosent kan være så mektig at den betinger aktiviteten av de øvrige 99 prosent? Det er altså et spørsmål man stiller seg i Vatikanet.

Selvfølgelig kunne man ønske kanskje en mer detaljert redegjørelse når det først skulle meddeles noe. Men å hevde at Den Hellige Stol eller Kirken, som holdes opp av de troendes frivillige bidrag, skulle disponere over umåtelige rikdommer, mens hele verden ellers har lidd og lider under de katastrofale følger av to verdenskriger, er ikke bare en løs påstand, men viser også en mangel på sunn fornuft. Slike påstander betyr at man systematisk ignorerer den sociale målsetning for enhver administrasjon Den Hellige Stol har, hele den virksomhet av evangelisering, sosial hjelp og undervisning som Kirken har utviklet og utvikler i verden osv.

Kanskje er det da slik at de politiske og filosofiske strømninger som er fiendtlige overfor Kirken og som før forsøkte andre argumenter idag prøver med økonomiske og finansielle argumenter å fjerne de troendes tillit til Kirken ved å kaste mistanke på dens institusjoner og presentere den som en stor finansorganisasjon og beskytter av kapitalismen. I den hensikt å frata den det nødvendige underhold til dens forskjellige virksomheter.

Sier man i Rom.

A. R.

LITTERATUR



Prekener

Den avgåtte lutherske biskop av Hamar, dr. Kristian Schjelderup, har utgitt en prekensamling som, tross enkelte forbehold, har vakt vår anmelders begeistring.

Kristian Schjelderup: *Lys i mørket*. Aschehoug, Oslo 1965.

Jeg anbefaler alle prester og forkynnere, og enhver religiøst interessert, å lese biskop Kristian Schjelderups prekensamling «Lys i mørket». Foruten det budskap disse prekener frembærer har de også noe vesentlig å lære oss om den kunst å forkynne den kristne tro, slik at de som lytter også hører det

velg riktig tobakk



GB-62

mild og moden
aromatisk og velsmakende
SKANDINAVIAS MEST SOLGTE TOBakk

TIEDEMANN'S GUL

som blir sagt. Disse prekener er ikke høyrøstet belæring oppe fra prekestolen ned over tilhørernes hoder. De kommer fra en mann som står midt i menigheten og vidner stillferdig og redelig om sin tro på Jesus Kristus. (Og — hva som ikke er mindre verdifullt — uten å skjule sine egne tvil og vanskeligheter). Klangen i denne røst — jeg våger å si det — minner om evangelisten Johannes. Grunnmotivet som går gjennom alle Schjelderups forkynnelse. Det kan ikke nektes at flere sider av det kristne trosinnhold ikke kommer tilstrekkelig frem. (Noe han ofte har fått høre av dem som har satt kjetterstemplet på ham.) Men møter vi ikke noe av den samme begrensning selv hos en Johannes? Enhver kjenner av Det nye testamente ved at Johannes-evangeliet ikke gir like rett til alle sider hverken av Jesu liv eller forkynnelse. Det vidner om urkirkens åpenhet at den etter de tre første evangelister også har godtatt det fjerde evangeliums særpregede fremstilling som et autentisk vidnesbyrd om Jesus Kristus. På lignende måte kan vi ta imot og lytte til biskop Schjelderups forkynnelse, trass i det vi kan savne i den. Det som finnes i hans prekener er sagt med en slik redelighet og inderlighet at det har noe å gi enhver som er villig til å høre hva han har på hjerte.

Allerede som gymnasiast ble undertegnede grepet av den unge teolog Kristian Schjelderups ubestikkelig redelige og sannhetskjærlige holdning i den kirkestrid som i tyve-årene raste i den norske kirke. Det er meg en glede nu i mine eldre år å kunne forsikre biskop Schjelderup om at denne beundring ikke bare er urokket, men er blitt fornyet og forøket ved det han gir i disse still-talende, og derfor så veltalende prekener.

Det tjener Norsk Rikskringkasting til ære at den så ofte satte mikrofonen på Schjelderups prekestol. Det er å ønske at han nu gjennom sin bok får hele det norske folk i tale.

Finn D. Thorn, O.P.

Middelalder-tekster

«Middelalderen i dokumenter» ved Ragna Bugge. 176 s. Olaf Norlis forlag, Oslo 1965.

«Den katolske kirke i norske skolebøker» het en bok som kom ut for noen år siden, og som ga anledning til adskillig ettertanke. Gjennom sitater fra vanlige norske skoletekster avslørte den i hvilken usannsynlig grad bildet av den

katolske kirke ble fordreid for stadig nye generasjoner av vår befolkning helt fra barndommen av. Mange av de ufullstendige, misvisende eller direkte gale påstandene ble rettet på i boken, — men én ting er det å korrigere noe feilaktig, en annen er det det å bygge opp en helt pålitelig fremstilling fra grunnen av. Ett av de beste midler til å gi et riktig bilde av den katolske kirke og middelaldersamfunnet på, måtte være å la de opprinnelige tidsdokumenter få lov å tale sitt eget språk for oss, uten mellomledd og andres fortolkninger.

Et skritt i denne retning betyr utgivelsen av en samling tekster fra middelalderen, utvalgt og oversatt til norsk ved Ragna Bugge. Målet har vært å stille et lite «arkiv» med særlig karakteristiske kildekrifter til rådighet for lærernes historieuundervisning i den høyere skole. Dokumentene er samlet omkring følgende hovedemner: lenssamfunnet; den romersk-katolske kirke; stat og kirke i middelalderen; korstogene; pave, fyrste og konsil i senmiddelalderen; byer, handel og håndverk; gilder og laug. Blant de siterte aktstykkene finner en Magna Carta, bullen Unam Sanctam, utdrag fra St. Benedikts klosterregel og fra Jeanne d'Arcs rettergang, samt et par «artikler» fra St. Thomas Aquinas' «Summa»: «Om det er synd

SKAFFER

DE

«ST. OLAV»

NYE

LESERE?



FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke		
Lunden Kloster	}	Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet	}	Bergen
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.	}	Håmmersfest
St. Pauls Kirke		
Vår Frue Kirke	}	Hønefoss
Marias Minde		
St. Franciskusøstrenes Moderhus	}	Lillestrøm
Øyenklinikken		
St. Josephs Hosp., Drammen	}	Tromsø
St. Torfinns Klinik, Hamar		
St. Elisabeth Inst.	}	Trondheim
St. Mikael's Kirke		
St. Mikael's Prestegård	}	Tønsberg
St. Theresia Hosp.		
St. Franciskus Hosp.	}	
St. Magnus Kirke		
St. Magnus presteg.	}	
St. Elisabeth Hosp.		
Vår Frue Kirke	}	
Bispegården		
St. Olavs Kirke,	}	
Bispegården		
St. Olavs kirke	}	
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

KONTINGENTEN FOR I ÅR

bes velvilligst innbetalt nå! Girokort er nylig utsendt separat i posten til alle etternølere.

ST. OLAVS eksp.,
Akersv. 5, Oslo
Postgiro nr. 153 21
Bankgiro 3965/163

Kirkeguttekorset

ST. HALLVARD-GUTTENE

Dir. ØISTEIN VOGT
Enerhauggt. 3 - Tlf. 68 55 82

Skriftlig søknad.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Urtegt. 29 11, tlf. 68 08 68
Kontortid 12—13
mand., onsd., fred.

LEGMANNSRÅDET

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME
Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i
Akersv. 5, 1. etg. Tlf. 41 04 41.



KATOLSK INFORMASJON

Studiebrev.

Skriv etter prospekt.
P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

OSLO KATOLSKE MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
Akersv. 5, Oslo.

å føre krig», «Om det er tillatt for prester og biskoper å delta i krig». Derimot er ingen spesifikt teologiske eller liturgiske tekster tatt med, hvilket enkelte vil savne. En god idé er det å stille opp ved siden av hverandre tekster fra motpartene i en kontrovers; slik siteres for eksempel bannlysningen av keiser Henrik IV på kirkemøtet i Roma i 1076 og derefter Henriks svarbrev til paven som begynner med følgende sats: «Henrik, ikke ved overgrep, men ved Guds vise forordning konge, til Hildebrand, ikke lenger pave, men falsk munk». Slike utdrag gir oss et langt mer levende bilde av middelalderen enn de fleste lærebøker er i stand til.

Til hver av de gjengitte tekstene har Ragna Bugge skrevet en grei og konsis innledning, og føyet til forklarende anmerkninger.

E. D.

JØDEHAT ER SYND —

(Forts. fra s. 348)

funn såvel på det pastorale som på den økumeniske samtaleplan. Derfor er det bedre ikke å anvende det.»

28. OKTOBER 65: SISTE VOTERING

Det ser ut til at flertallet av konsilfedrene har slått seg til tåls med kardinalens forklaringer. Ved en avstemning den 15. oktober i år ble teksten vedtatt med 2023 ja-stemmer mot 250 nei-stemmer, 10 stemmer var ugyldige. Ved den siste avstemning den 28., like før pavens høytidelige erklæring var antallet av motstandere gått ytterligere ned, bare 88 biskoper stemte mot, mens 2221 stemte for, tre var ugyldige. Enkelte av de biskopene som stemte for erklæringen er imidlertid stadig utilfreds med at visse av uttrykkene i den er for tvetydige og uklare. Andre er misfornøyd med at Skriften ikke er tilstrekkelig utnyttet i erklæringen og at visse tekster overhodet ikke

er nevnt, tekster som alle viser at jødene *ikke* var klar over hvem Jesus var.

Hvordan det nå enn forholder seg, må vi se realistisk på saken og ta to ting i betraktning — for det første den sterkt følelsesbetonte bakgrunn vi har skissert ovenfor, for det annet den kjensgjerning at velunderrettede kilder bare for en måned siden fryktet for at erklæringen om jødene simpelthen ville bli strøket av Konsilets dagsorden. Vi må derfor idag være takknemlig for at teksten overhodet er vedtatt og promulgert som offisielt konsildokument. Skal vi være helt ærlige, bør det dessuten tilføyes at den til syvende og sist ikke var dårlig. Det er mulig at den ikke er helt tilfredsstillende, hverken for jøder eller arabere, det påstår i hvert fall en avis, Al Akhbar i Kairo. Men det gjør på en måte ikke så meget fordi erklæringen ikke først og fremst er henvendt hverken til jøder eller arabere, men til katolikkene.

Sett ut fra denne vinkel gir dokumentet klar og loyal beskjed. Det uttrykker tilstrekkelig klart hva Kirken mener om antisemittismen til at det fra nå av er innledet et nytt kapittel i forholdet mellom de kristne og jødene. Og det er ikke overflødig. I en helgenbiografi som — med de kirkelige myndigheters tillatelse — utkom i Valencia for bare to år siden — kan man for eksempel ennå lese følgende setning: «Hvert år, på Langfredag, holder jødene en minnefest hvor de feirer Kristi lidelse ved å stjele et barn og korsfeste det.» Hvis konsilerklæringen i hvert fall kan tjene til å sette en stopper for den slags hatefulle tåpeligheter har den ikke vært forgjeves. Men la oss håpe at dens virkninger når enda videre, slik at den virkelig kommer til å bidra til å endre de kristnes mentalitet og innstilling overfor jødene. Og la oss håpe at den vil hjelpe oss til å omvende oss i våre hjerter og at den må spre respekt og broderlig kjærlighet hvor det alt for lenge bare har vært hat og mistillit.

FRANCISKUS-SENTRUM, BERGEN

V. Torvgt. 9.
Tlf. 30 416.

Katolsk opplysnings- og lesesentrum.

Åpent hverdager
kl. 10.30—14.30,
17—20.
Lørdag kl. 10—12.30.



Gode Bergens-firmaer	1/8 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482 BERGEN
-----------------------------	---

ERLING KRAGE A/S
PRYD- OG BRUKSKUNST
Bergen
Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»

K. & J. SOLHEIM
Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pøsefabrikk
Solheimgt. 25 Bergen
Tlf. 99 016

Johan H.
BENZON A/S
En gros - Telefon 10 106



HOPSDAL & DAHL A/S
Aut. Installatør, Radio- og Utstysforretning
TORNØEGÅRDEN - BERGEN

FORSIKRINGS- og PÆISELSKAPET
VESTA
STIFTET 1880
SAMMENSLUTTET MED
ÆOLUS OG *Bergens Brand*



UR
hos
FINCKELSEN
I Nygårdsgaten v/Eldorado
og
i Sletten Shopping Senter

Eches Takvarehandel



NYGÅRDSGT. 19

Dominikanerinnenes basar

holdes på Sankta Katarinahjemmet, Gjørstadgaten 8 fra onsdag 24. november til og med søndag 5. desember. Basaren er åpen alle dager fra kl. 11 til kl. 15 og fra kl. 16,30 til kl. 19,30.

På programmet står underholdning med bl. a. en konsert av pianisten Ole Henrik Moe og dukketeater for barn og voksne. Julegaver til salg.



En
klovns
funder-
inger

Jo kaldere det er, jo mer selvopptatt blir jeg. Det er ikke det at jeg ikke

skjøner det. I går hadde det frosset på, og jeg begynte å tenke på min bestefar som hadde reparert spiret på kirken en gang omkring 1890, og jeg tenkte at det ikke ville være det minste underlig om han plutselig sto utenfor kontorvinduet mitt i første etasje i nummer 5, med høy snipp og busserull og bart og skalk og det hele. For sett fra første etasje har det knapt skjedd annet i verden siden spiret ble fikset enn at den korte biten mellom sakristiet og huset har fått asfaltdekke, og det er ikke sikkert om noen egentlig er borte. Og så lyttet jeg etter livstegn fra de andre etasjene en stund, men jeg hørte som vanlig ingenting, og et øyeblikk fikk jeg liksom for meg at «biskop Fallize satt og leste», og jeg kvakk godt da jeg ble klar over meg selv da, og jeg ble litt engstelig. Dessuten hadde jeg vondt i halsen.

Når et menneske har vært i manesjen hele sitt liv, er det litt stusselig i denne første etasjen bak sakristiet, og ikke tror jeg at misjonærene på Grønland har det mer ensomt, og ofte misunner jeg de som er så nær himmelen som annen og tredje etasje. Var det ikke fordi jeg får disse merkelige visittene som jeg skal berette om, hadde jeg forlengst begynt å snakke høyt med meg selv, jeg har jo ikke noen jernvilje, og jeg plages som sagt meget av været. Men det er en trøst i alle ting, og jeg har mine besøkende. Det er et folkeslag som ikke så lett finner fram høyere opp fordi dørene er låst, og så ser de plakaten på døren hos meg hvor det står pressekontor (som er et annet navn på manesje), og så tror

de at det står prestekontor, og så har vi det gående.

Det vil si, det var en trøst. Men la meg berette først.

Ann eller tredje hver dag kommer en av disse som jeg langsomt har vennet meg til å tenke på som de underjordiske. De kommer listende på baksiden av den ruglete glassruten i båsen min og snakker om de mest overraskende ting straks de ser jeg er levende, og det hele foregår alltid i stort alvor, og vi antyder aldri med et ord årstall og slikt. Det er mest mulig virkelig, og det er vår redning. En dag var det en dame som først plaserte paraply og hansker og veske på skrivemaskinen min og så spurte om jeg kunne ordne en audiens for henne hos Paul VI, men da jeg svarte at det kunne være vanskelig nok i dette konsilmaset, lyste hun opp og sa at for såvidt kunne hun godt snakke med meg om det. Og så viste det seg at det var noe om noen naboer som var ute etter å stjele et vakkert teppe hun hadde og som la planer om det om natten, og hun kunne høre de hvisket sammen når hun lå våken og det gjorde henne meget urolig og selvfølgelig skjønte jeg det. Vi snakket ganske alvorlig om dette, og hun falt til ro og gikk pent ut igjen for å kjøpe middagsmat til seg og katten, og



<p>KJENTE FREDRIKSTAD- FIRMAER</p>	<p>Norske Fina ^A/_S Bensin - Petroleum - Fyringsoljer - Smøreljer FREDRIKSTAD TLF. 5 820 TØNSBERG > 12 371</p>	<p>C. HANSENS Trykkeri og Bokbinderi Tlf. 13 056 FREDRIKSTAD</p>
<p>KÅRE KRISTIANSEN Fiskeforretning Telefon 13 190</p>	<p>Byens spesialforretning Olsson TAPÉT OG GULVBELEGG Agentgt. 2 - Tlf. 17 080</p>	<p><i>Andr. Panne</i> Kontormaskiner - Kontorutstyr Storgt. 4 - Fredrikstad Tlf. 12 945</p>
	<p>EDVARDESEN & NORHEIM A/S Autorisert Installatør Radio og Elektrisk utstyr Tlf. 11 220 - Fredrikstad</p>	<p>ØSTFOLDMEIERIET Avd. Fredrikstad</p>
<p>O. Henriksens Sønner Aut. Rørleggere og Rørhandel Etabl. 1904 FREDRIKSTAD Sentralbord 15 840</p>		

jeg forsto da at hun hadde katten i den skoesken hun hadde hatt under armen hele tiden, og jeg kjente meg litt merkelig.

Jo, det kommer mange helt fremmede og jeg burde jo ant slutten, fordi de er ensomme som meg. En forsøkte riktignok å ta lommeboken min, men ellers er de alle ganske pyntelige og forleden var det en mann som foreslo at jeg skulle søke statsstøtte til «virksomheten», og av og til er det en som vil lese dikt høyt for meg, og de kommer og går og avbryter meg så deilig i det daglige strev, og det var vel slik jeg kom til å tenke på min bestefar også selv om sammenhengen kan være vanskelig å se for andre.

Her forleden for eksempel sto en dame med en shoppingveske og vatter inne hos meg og ville høre nytt fra konsilet og følgende samtale utspant seg mellom meg og denne damen som virket litt aggressiv i skulderpartiet:

— Blir det noen forandring da?

— Det er jo allerede skjedd store forandr...

— Ja, men jeg tenker på kjernen i katolisismen.

— Nå, jeg tror ikke den kjernen kan flyttes rundt på samme måte som...

— Jasså. Sier De det? Ja, jeg er jo ikke katolikk, men det blir vanskelig for de unge ekteparene.

— Hm?

— At det ikke blir noen forandring. Dere hadde vel ventet på det. Var ikke det hovedsaken med dette konsilet da?

— Ah, sådan. Neei, det hører ikke akkurat til kjernen det der. De skjønner at...

— Gjør det ikke det? Jeg trodde at alt det med Maria og slikt liksom var symboler for å støtte opp under dette med...

— Nei, jeg tror ikke det er slik.

— Ikke det? Jeg har lest noe om det et sted. Nei, jasså De, det er liksom ikke kjernen det da?

Lenge etter at hun hadde gått satt jeg og tenkte filosofisk på den misjonerende oppgave jeg hadde fått hos de underjordiske. Men senere på dagen kom det en kjentmann ned fra tredje etasje for å prate litt og se om jeg levde, og

etter en stund forsto jeg at de hadde sagt til hverandre at jeg måtte muntres opp noen minutter en gang iblant, og da jeg ble alene, følte jeg meg plutselig ett med de underjordiske. Vi var av samme slekt.

Men noen trøst var det ikke lenger i dem.

Så jeg bestemte meg for å begynne å snakke høyt med meg selv. Og med min bestefar.

AGE

KIRKEN OG ATOM-VÅPNENE


* I forbindelse med omredigeringen av Skjema 13 går det ifølge AP forlydender i Rom om en drastisk omarbeidelse av avsnittet om de kjernefysiske våpen. Detaljer er ikke kjent, men i kretser som står Konsilet når regner man med at den nye teksten går imot de amerikanske biskopers syn.

STAVANGER

JOHAN JOHNSEN & SØNNER

Blikk- og Kobberslagerforretning

Tlf. 23 438

STAVANGER		
<p>OLAF L. MÜLLER Sykeartikler Drogeri og Parfymeri Stavanger</p>	<p>MOES AKTIETRYKKERI Stavanger</p>	<p>LARS M. BJØRNSEN A/S Malerverar. Kjemikalier. Vaskeartikler. Leketøy. Skagen 6 Sentralbord 21 507</p>
<p>Sengeutstyr og Hvitevarer <i>Norem Baade's</i></p>	<p>TEKNISK BUREAU A/S Tlf. 27 000 - Stavanger</p>	<p>Stavanger Likkistefabrikk & Begravelsesbyrå Jacob O. Krefthing, If. 20 433 Magnus Madsen > 27 194</p>
<p>GULLKANT kaffe fra FRED. HANSEN</p>	<p>HELGE HELGESEN Slakterforretning Pedersgt. 7 Tlf. 22 919</p>	<p><i>Frue Meieri</i> STAVANGER</p>
<p>JOHAN FOSSE Musikkforretning STAVANGER</p>	<p>STAVANGER PLISSEFORRETNING Kjoler Bluser Undertøy</p>	<p>KROGH & PEDERSEN A/S Spesialitet kaffe STAVANGER</p>
<p> PARKEN Bok og papir BERGE OG TJELFLAAT Kongensgt. 24 - Stavanger</p>	<p>ROGALAND FISKESALGSLAG S/L Kontor og Lager If. 29 029 Detaljutsalg > 25 409</p>	<p>ISACH ANDREASSEN JERNVARER - VERKTØY - KJØKKENUTSTYR Søregt. 7, Stavanger</p>

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

THRONSEN & CO. BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

Over til Kombinert!
Forsikringen som gir den beste beskyttelse når skader inntreffer.

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00
OSLO

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

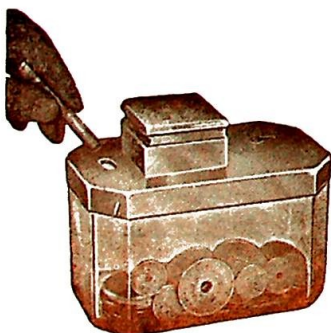
Tlf. 33 23 34 - 43 22 36
Privat 55 77 87 - 69 43 72

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II
Tlf. 33 36 24 - Oslo
Tlfgr.adr.: RUSTFRIKNUT

Å SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK



« KLAR »
Fåes i banker over hele landet

WISBECH

MAJORSTUA - OSLO
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeide.
Tlf. 21 69 06

*Våre annonsører
er gode firmaer!*

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØNN

Gladsvei 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32



Melitta
KAFFEFILTER

KAFFETRAKTER

og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

Johan Olsen & Sønner

Entreprenørforretning

Etabl. 1896

KONGENSGT. 17 VII - SENTRALBORD 42 99 90